

Notícies

A continuació es destaquen diversos actes i esdeveniments rellevants relacionats amb l'ESCRBCC durant el curs 2018-2019.

Miquel Mirambell Abancó, Director de l'ESCRBCC.
Director of the ESCRBCC.
mmirambe@xtec.cat

Data de redacció: 5 d'abril de 2019

Dia Europeu de la Conservació i la Restauració del Patrimoni Cultural

[1] El director de l'ESCRBCC presentant el conferenciant Josep Bracons, cap de col·leccions del MUHBA, abans d'impartir la conferència "Col·leccionar la història de Barcelona" (Fotografia: ESCRBCC)..

Amb motiu de la Setmana Europea de la Conservació i la Restauració dins l'Any Europeu del Patrimoni i que estableix el 14 d'octubre com a Dia Europeu de la Conservació i la Restauració, es van celebrar diverses activitats a l'ESCRBCC. D'una banda, es va destinar l'11 d'octubre a una jornada de portes obertes als laboratoris de conservació i restauració del centre i, d'altra banda, el 10 d'octubre de 2018 es va realitzar una conferència a càrrec de Josep Bracons, cap de col·leccions del Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona (MUHBA) sobre "Col·leccionar la història de Barcelona".

Durant la conferència es van revisar els quinze espais que formen el MUHBA i es va comparar aquesta institució amb dos museus més de ciutats portuàries com Liverpool i Marsella, que enfoquen més el seu discurs a explicar el present. El MUHBA també és conscient d'aquesta necessitat i un exemple és la recopilació i documentació de les ofrenes fetes després de l'atemptat del 17 d'agost de l'any 2017 a les Rambles de Barcelona. La custòdia d'aquest material implica nous reptes per al MUHBA, que ha revisat les actuacions d'altres ciutats que han hagut de gestionar situacions semblants. [1]

Conferència inaugural a càrrec de l'escultor Gerard Mas

[2] L'escultor Gerard Mas en el moment de signar en el llibre d'honor de l'ESCRBCC després d'haver impartit la conferència inaugural del curs 2018-2019 (Fotografia: ESCRBCC).

El passat 24 d'octubre de 2019 va tenir lloc la lliçó inaugural del curs acadèmic 2018-2019 a càrrec de l'escultor Gerard Mas, diplomant en Conservació i Restauració d'Escultura a l'ESCRBCC l'any 1998 i guanyador del premi Vila Casas d'Escultura l'any 2015. La lliçó inaugural portava per títol "Iconoplàstia. El passat contaminat" i va consistir en un repàs de la seva trajectòria artística, tot incidint en la tècnica i els materials de les seves obres, així com en els seus referents artístics. També es va analitzar la influència dels estudis de conservació i restauració en la seva producció artística.

Gerard Mas (Sant Feliu de Guíxols, 1976) és un destacat escultor català que té obra en les següents col·leccions: MEAM (Museu Europeu d'Art Modern) de Barcelona, Fundació Vila Casas, Benitoartís de Manlleu, Fundació Bassat de Mataró i MEFIC (Museo de Escultura Figurativa Internacional Contemporánea) d'Évora, Portugal.

Entre les seves darreres exposicions individuals destaquen: "Escultures al Claustre" a La Mercè Centre Cultural de Girona (2018), "Iconoplàstia" al Monestir de Sant Feliu de Guíxols (2017), "Gerard Mas, Escultures" a la Galeria Pilar Riberaigua d'Andorra la Vella (2017), "Brut Nature" a Can Framis, Vila Casas Foundation de Barcelona (2016), "Nous Espècimens" a la Galeria 3 Punts de Barcelona (2015), "Skulpturen" a 3 Punts Galerie de Berlín (2012) i "Damas" a la Galeria Utopia Parkway de Madrid (2012).

També ha participat en nombroses fires i exposicions col·lectives. Per exemple, l'any 2018 va participar a Art Madrid (Madrid), Kunst Rai Art (Amsterdam) i MarbArt (Marbella), mentre que durant l'any 2017 va participar a Context Art New York (Nova York), Art Vienna (Viena), Art Madrid (Madrid), València, capital animal (València) i International Airport i Hardware a la 3 Punts Galeria de Barcelona. [2]

Presentació del número 17

de la revista *Unicum*

[3] Presentació del número 17 de la revista *Unicum* a càrrec de Verónica Ramírez, Rosa M. Gasol, José Luis Prada i Miquel Mirambell (Fotografia: ESCRBCB).

El passat 27 de setembre de 2018 va tenir lloc a l'Espai 4 del Palau de la Virreina de Barcelona la presentació del número 17 de la revista *Unicum* editada per l'ESCRBCB. L'acte va ser presentat per Verónica Ramírez, directora de la revista *Unicum*, i per Miquel Mirambell, director de l'ESCRBCB, i va comptar amb una conferència de la doctora Rosa M. Gasol, conservadora-restauradora de pintura de l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona, i del doctor José Luis Prada, professor de l'ESCRBCB, sobre l'estudi de la policromia d'una mènsula tardo-gòtica provinent del monestir de Sant Jeroni de la Murtra, de la col·lecció del Museu de Badalona. Aquest estudi va ser publicat a l'esmentat número de la revista *Unicum* i en la

seva redacció hi van col·laborar també Marta Badia, Núria Guasch i Manuel Ángel Iglesias.

A més d'aquest estudi, aquest número de la revista compta amb quatre articles més redactats per Jordi Mestre, Josep M. Vergés, Rita Udina, Trinidad Pasies, Paola Zincone, José Luis Regidor, Xavier Alcalde i Aleix Barberà. Finalment, cal dir que aquest número inclou tres articles elaborats a partir dels treballs finals de tres estudiants de l'ESCRBCB del curs 2016-2017: Xavier Martínez Carballal, Laura Gausa Rom i Anna Querol Brusca.

<https://www.youtube.com/watch?v=4b6sq51hUfI> 3

Inauguració de l'exposició "Conservar-Restaurar-Art"

[4] Detall d'una de les taules que formen part de l'exposició "Conservar-Restaurar-Art" a la Casa de l'Aigua de Barcelona (Fotografia: ESCRBCC).

exposició hi han treballat tres promocions d'estudiants i ha estat una experiència formativa molt positiva.

L'exposició obeeix a un doble objectiu: aprendre de forma col·laborativa amb una experiència pràctica per part dels estudiants i, a la vegada, fer difusió de l'ESCRBCC i de la professió del conservador-restaurador de béns culturals. És previst

que l'exposició romangui oberta del 7 de març al 2 de juny de 2019.

El 7 de març de 2019 es va inaugurar a la Casa de l'Aigua de Barcelona, l'exposició temporal "Conservar-Restaurar-Art" organitzada i executada pels estudiants de tercer curs de l'assignatura de "Museologia" impartida per la professora Eva M. López. En l'organització i execució d'aquesta

que l'exposició romangui oberta del 7 de març al 2 de juny de 2019.

<https://beteve.cat/cultura/exposicio-ofici-restaurador-art-casa-aigua/> [4]

Visita de la presidenta de CRAC a l'ESCRBCC

El passat 12 de novembre de 2018 Marta Gabernet, presidenta de CRAC. Conservadors-Restauradors Associats de Catalunya, acompanyada de Lúdia Balust, secretària de la mateixa associació, va visitar l'ESCRBCC. Un cop acabada la visita a les instal·lacions de l'escola, va tenir lloc una reunió de treball en la qual es van compartir projectes i es van establir vincles de cara a futures col·laboracions. Com a conseqüència d'aquest fet, el dijous 28 de març de 2019 es va celebrar a la sala d'actes de l'ESCRBCC una xerrada informativa sobre l'associació CRAC a càrrec de Mònica López, delegada de CRAC a la *European Confederation of Conservator-Restorers' Organisations*, i amb la participació de Lúdia Balust, secretària de CRAC i professora de l'ESCRBCC. [5]

[5] Marta Gabernet, presidenta de CRAC. Conservadors-Restauradors Associats de Catalunya, signant en el llibre d'honor de l'ESCRBCC en presència de Lúdia Balust, secretària de CRAC, i de Miquel Mirambell, director de l'ESCRBCC (Fotografia: ESCRBCC).

Formació complementària

[6] Rosa Maria Junyent Riba, conservadora-restauradora del Museu de la Pell d'Igualada i Comarcal de l'Anoia, i Silvia Marín Ortega, cap d'àrea de Conservació i Restauració de l'ESCRBCC, durant la seva participació a la jornada tècnica "La restauració del patrimoni científic, tècnic i industrial" (Fotografia: ESCRBCC).

Al llarg del curs 2018-2019 l'ESCRBCC ha organitzat diversos cursos de formació complementària per tal d'aprofundir en aspectes curriculars que, a vegades, cal tractar amb més deteniment. També ha col·laborat en l'organització de jornades i simposis.

Enguany cal destacar l'organització de dos cursos a les instal·lacions de l'ESCRBCC i la col·laboració en l'organització de dues jornades. Entre els cursos organitzats a l'ESCRBCC, cal esmentar l'organització d'un curs de Producció a càrrec d'Inés Legemaate (GEZTIO), celebrat entre el 22 i el 29 d'octubre de 2018 i que tenia com a objectiu oferir una pinzellada de tot allò que s'ha de tenir en compte a l'hora de portar un negoci per tal que el restaurador-emprenedor tingui uns coneixements bàsics que li permetin detectar els recursos (materials i humans) necessaris per a tirar endavant la seva activitat. D'altra banda, durant el mes de novembre de 2018 ha tingut lloc un curs bàsic de manipulador de productes fitosanitaris destinat al professorat de l'ESCRBCC i coorganitzat amb la Fundació Laboral de la Construcció i el Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya.

Pel que fa a la col·laboració amb jornades externes, l'ESCRBCC ha participat en la jornada tècnica "La Restaura-

ció del Patrimoni Científic, Tècnic i Industrial" organitzada pel Sistema Territorial del Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya i celebrada al Museu Nacional de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya a Terrassa el dia 25 de març de 2019. La conferència inaugural "Noves metodologies en la restauració del patrimoni metàl·lic: buffers, quelants, gels i emulsions" ha anat a càrrec de la professora Silvia Marín, cap d'àrea de Conservació i Restauració de l'ESCRBCC.

La resta de ponències van abordar les principals problemàtiques que es plantegen en la conservació i restauració d'objectes tan diversos com ara cotxes, avions, maquinària industrial o instrumental científic. Aquest és un tipus de patrimoni que sovint ha de romandre funcional i això li dona una dimensió totalment única i diferenciada. La jornada va comptar amb una gran assistència.

Finalment, l'ESCRBCC també ha col·laborat en el simposi "Conservació-restauració del moble i la fusta. L'experiència dels experts" organitzat per l'Associació per a l'estudi del moble i que se celebrarà el 24 i 25 de maig al Museu del Disseny de Barcelona, en el qual el professor Jordi Vila, cap d'àrea de Plàstica de l'ESCRBCC, hi participarà amb una ponència sobre reproduccions en 3D. ⁶

Programa Erasmus

[7] Meritxell García Tantiñá, estudiant de segon curs de l'ESCRBCC, a l'Accademia di Belle Arti di Brera, a Milà (Fotografia: ESCRBC).

Durant el curs acadèmic 2018-2019, l'ESCRBCC ha continuat amb l'intercanvi d'estudiants i docents dins del Programa Erasmus. L'estudiant Judit Marco Iscla ha fet una estada de pràctiques entre el 3 de setembre de 2018 i el 26 de març de 2019 a l'Art Museum of Estonia Foundation i l'estudiant Patricia Rebollo Pujadas ha realitzat una estada de pràctiques a l'empresa Cellini S.R.L. entre el 10 de setembre i el 9 de desembre de 2018 per tal de restaurar el Baptisteri de Sant Joan de Florència. Per la seva banda, l'estudiant Meritxell Garcia Tantiñá de segon curs de l'ES-

CRBCC ha realitzat un intercanvi d'estudis a l'Accademia di Belle Arti de Brera a Milà (Itàlia) al segon semestre. ⁷

Pel que fa a la mobilitat Erasmus+ pràctiques, és previst que un cop acabat aquest curs, set estudiants de l'ESCRBCC facin les següents estades: Sara Hernández Zárate a l'ARC-Nucléart CEA de Grenoble (França) on farà pràctiques en escultura de fusta policromada, Albert Benítez Reda a la Soprintendenza Archeologia, Belle Arti e Paesaggio del Friuli Venezia Giulia (Itàlia) on realitzarà pràctiques sobre pintura de cavallet, pintura mural i vigilància de les obres juntament amb historiadors de l'art, Eva Guiteras Casado al taller de conservació i restauració *Graziella Palei. Conservazione e Restauro Opere d'Arte* (Itàlia) on realitzarà pràctiques de conservació i restauració de materials tèxtils en un tapís d'origen flamenc del segle XVII, Franc Seira Curto al Museu Arqueològic de Tessalònica (Grècia) realitzarà pràctiques sobre material arqueològic del nord de Grècia i s'introduirà dins les rutines de conservació preventiva del museu i, finalment, les estudiants Marina Vizcarro Cano, Carla Hernández Aibar i Laura de Jorge Aranda aniran al Museu da Lourinhã (Portugal) on realitzaran pràctiques en material paleontològic del Juràssic tardà i rèptils marins del Cretaci d'Angola.

Pel que fa al personal docent, és previst que les professores de l'ESCRBCC Sílvia Franch Pagès i Lúcia Balust Claverol realitzin al maig de 2019 una estada de mobilitat de personal per a la formació i observació a la *Universidade Católica Portuguesa* (Portugal). Entre altres objectius, l'estada consistirà en l'observació d'aquesta institució i en intentar aconseguir que el proper conveni amb aquesta universitat pugui incloure mobilitats per als estudiants.

Participació al Saló de l'Ensenyament

[8]. Vista general de l'estand del Saló de l'Ensenyament 2019 en el qual ha participat l'ESCRBCC (Fotografia: ESCRBC).

Tal com ha succeït en els darrers anys, l'ESCRBCC ha participat en el Saló de l'Ensenyament amb un estand compartit amb l'Escola Superior de Disseny i d'Arts Plàstiques de Catalunya (ESDAP) i l'Escola Superior de Música de Catalunya (ESMUC). Enguany, el Saló de l'Ensenyament ha celebrat els 30 anys d'existència i s'ha consolidat definitivament com una eina d'orientació que posa a disposició de l'alumnat i el professorat activitats, serveis i material per ajudar a l'estudiant en la seva presa de decisió sobre el seu futur.

La trentena edició del Saló de l'Ensenyament ha tingut lloc entre el 20 i el 24 de març de 2019 i, com a novetat, l'ESCRBCC ha fet difusió del màster oficial en conservació i restauració de patrimoni fotogràfic que preveu impartir durant el curs 2019-2020. ⁸

Unicum

Bases per a la publicació d'un article

La temàtica dels articles publicats a la revista *Unicum* ha d'estar relacionada directament o parcial amb la conservació i restauració de béns culturals.

L'article ha de ser inèdit. En el mateix enviament de l'article, caldrà adjuntar un escrit on es manifesti explícitament que l'article és original, que no ha estat enviat ni està essent valorat per a la publicació posterior en cap altra revista. En aquest mateix escrit caldrà que consti que tots els autors estan d'acord amb la publicació de la versió enviada a la revista *Unicum*. Caldrà que consti el nom complet dels autors i el seu telèfon i mail de contacte.

NORMES GENERALS

- Pot tenir una extensió màxima escrita de 15 pàgines (en un format Word amb tipografia Times New Roman, 12, amb interlineat senzill, a més de les notes al peu de pàgina i la bibliografia, si n'hi ha). Caldrà entregar el text en un fitxer a part de la documentació gràfica.
- A més del títol, cal fer constar el nom complet del/dels autor/s, la titulació acadèmica i el càrrec en el lloc de treball o institució a què pertany, així com també l'adreça de correu electrònic (o web) que prefereix que sigui publicada a l'article.
- Cal adjuntar un paràgraf breu introductor i d'un màxim de 6 línies d'extensió, que serà traduït a l'anglès.
- Cal fer constar un màxim de 6 paraules clau.
- El text s'ha de lliurar en català o en castellà (si és possible en ambdues llengües, millor), o serà traduït pel nostre equip de redacció.
- Quan s'anomeni un producte que sigui marca registrada, caldrà fer-ho constar al text. (®)
- Es poden incloure citacions bibliogràfiques a les notes al peu de pàgina o al final del text, que seguiran en ambdós casos la mateixa normativa que s'explica en l'apartat següent. Les citacions bibliogràfiques incloses a les notes al peu de pàgina no es tornaran a referenciar en la bibliografia final.
- L'article i la documentació gràfica cal lliurar-los en format informàtic (CD, DVD o a partir d'un servei d'emmagatzematge d'arxius en línia tipus Dropbox, per exemple).
- Un cop rebut l'article es notificarà la seva acceptació, rebuig o proposta de modificació.
- Els articles rebuts seran supervisats per l'equip de redacció que es reserva la possibilitat de fer petites correccions i/o modificacions d'estil durant el procés de correcció.
- La recepció d'articles està oberta tot l'any, però la edició es tanca a finals del mes d'octubre.

NORMES PER A LA DOCUMENTACIÓ GRÀFICA

- La documentació gràfica s'ha de referenciar al text amb el número corresponent de la imatge.
- El text dels peus de fotografia ha d'anar al final del text de l'article, amb la numeració corresponent a cada fotografia i caldrà que consti el nom de l'autor de la imatge en cada una.
- La documentació gràfica numerada s'adjuntarà en fitxers independents (no integrada al text), cal que sigui en format digital (TIF, amb una resolució mínima de 300 dpi), i procurant que tinguin bona qualitat (enfocament, enquadrament, nitidesa...). Igualment, si es tracta d'imatges escanejades caldrà que tinguin una resolució mínima de 300 dpi i una mida d'uns 15 x 10 cm, ja sigui en format TIF o JPG.
- Cal adjuntar una imatge vertical en format digital (TIF), de la millor resolució i qualitat possible, tenint en compte que anirà a plana completa al principi de l'article, de 300 dpi mínim i una mida d'uns 30 x 22 cm.
- *Unicum* es reserva el dret de rebutjar les imatges que no tinguin una bona qualitat o resolució per a la seva publicació.

PAUTES PER A LA PUBLICACIÓ DEL MATERIAL EXTRA DE VÍDEO

- Lliurar en format MP4s o MOV (H.264 codec), o com a arxius FLV quan tenen un canal alfa.
- Comprovar que sigui un dels formats anteriors, i que no sigui massa gran (amb la conversió del vídeo a un FLV sovint serà molt més petit).
- Els vídeos haurien de tenir menys de 100 MB i no haurien de sobrepassar els 5 minuts de durada.

NORMES PER A CITACIONS BIBLIOGRÀFIQUES

Tant si es tracta de la bibliografia del final de l'article, com d'una nota al peu de pàgina, s'haurà de seguir el següent model de citació. Hi ha cinc models, per si es tracta d'un llibre, d'una part d'un llibre, d'una part d'una col·lecció, d'un article de revista o d'un document en línia:

LIBRES:

COGNOM, Nom. Títol. Lloc d'edició: Editorial, any, pàgines. Núm ISBN

Exemple:

COLL, P. El parlar del Pallars. Barcelona: Empúries, 1991, p. 120-122. ISBN 84-7596-278-5

PARTS DE LLIBRE:

COGNOM, Nom. "Títol de la part de la monografia". A: COGNOM, Nom. Títol. Lloc d'edició: Editorial, any, pàgines. Núm ISBN

Exemple:

BERNA I XIRGO, J. "Els documents notarials en català i la seguretat jurídica en les traduccions". A: MONZÓ, E. (ed.). Les plomes de la justícia: La traducció al català dels textos jurídics. Barcelona: Pòrtic, 2006, p. 89-98. ISBN 84-9809-010-5

- En el cas que només s'hagi consultat un dels volums d'una obra, s'ha de fer constar després de la menció del títol mitjançant l'abreviatura Vol. i el número del volum en xifres aràbigues.

Exemple:

SOLÀ, J., dir. [et al.]. Gramàtica del català contemporani. Vol. 3. Barcelona: Empúries, 2002. ISBN 84-7596-909-7

- Quan un volum té un títol propi, s'escriu en cursiva a continuació de la indicació de volum, seguida de dos punts.

Exemple:

HERNÁNDEZ CARDONA, F.X. Història militar de Catalunya: aproximació diàctica. Vol. 2. Temps de conquesta. Barcelona: Rafael Dalmau, 2002. ISBN 84-232-0655-6

PARTS DE COL·LECCIÓ:

COGNOM, Nom. Títol. Lloc d'edició: Editorial, any, pàgines. (Col·lecció; núm.) Núm ISBN

Exemple:

ESCARDINO BENLLOCH, A.; BERNA PRATS, À. Introducció a l'enginyeria dels reactors químics. València: Universitat de València, 2003, p. 56-62. (Educativitat. Materials; 67) ISBN 84-370-569-1

ARTICLES DE REVISTA:

COGNOM, Nom. "Títol de l'article". Títol de la revista. Lloc d'edició: Núm, vol. (any), núm. de l'exemplar, pàgines (cal indicar la primera i la darrera pàgina de l'article, separades amb un guió). Número d'ISSN (opcional)

Exemple:

SCULLEN, M. E. "Les dictionnaires français: un lieu privilégié du sexisme?". Cahiers de lexicologie. París: Vol. 83 (2003), núm. 2, p. 153-172. ISSN: 0007-9871

DOCUMENTS EN LÍNIA:

Representació: COGNOM, Nom. Títol [En línia]. Edició o versió. Lloc de publicació: editorial o distribuïdora, any de publicació. -adreça web (extensió màxima d'una línia de text, per tal que no hi hagi cap partició) > [Consulta:].

Exemple:

EUROPEAN COMMISSION. TRANSLATION SERVICE. Eurodicautom [En línia]. [S.l.]: European Commission, 2004. <http://europa.eu.int/eurodicautom/Controller> [Consulta: 22 setembre 2004].

Bases para la publicación de un artículo

La temática de los artículos publicados en la revista *Unicum* debe estar relacionada directa o parcialmente con la conservación y restauración de bienes culturales.

El artículo debe ser inédito. En el mismo envío del artículo, se deberá adjuntar un escrito donde se manifieste explícitamente que el artículo es original, que no ha sido enviado ni está siendo valorado para la publicación posterior en otra revista. En este mismo escrito deberá constar que todos los autores están de acuerdo con la publicación de la versión enviada a la revista *Unicum*. Deberá constar el nombre completo de los autores y su teléfono y mail de contacto.

Unicum es una publicación anual sin ánimo de lucro que trata temas relacionados con la conservación y restauración de los bienes culturales, el patrimonio y las disciplinas afines; se realiza con las aportaciones de profesionales del mundo de la conservación-restauración y del patrimonio, de profesores, de alumnos y de ex-alumnos de la ESCRBBCC.

Unicum es una revista abierta a todas las opiniones, pero no se hace responsable de los contenidos firmados por los respectivos autores, que serán los únicos responsables, así como también de los permisos de reproducción de los materiales de terceros que contengan.

La revista *Unicum* publicará artículos que sean originales e inéditos. La presentación de originales implica la cesión del derecho de publicarlos tanto en la versión impresa como en la electrónica. La dirección se reserva el derecho de editar total o parcialmente cualquier material enviado.

Evaluadores externos: Antes de la aceptación definitiva por parte del Consejo de redacción, los originales serán sometidos a revisión por parte de expertos (peer review), que elaborarán un informe escrito.

NORMAS GENERALES

- Puede tener una extensión máxima escrita de 15 páginas (en un formato Word con tipografía Times New Roman, 12, con interlineado sencillo, además de las notas a pie de página y la bibliografía, si la hay). Se deberá entregar el texto en un fichero aparte de la documentación gráfica.
- Además del título, debe constar el nombre completo del/los autor/es, la titulación académica y el cargo en el puesto de trabajo o institución a la que pertenece, así como la dirección de correo electrónico (o web) que prefiere que sea publicada en el artículo.
- Se debe adjuntar un párrafo breve introductorio de un máximo de 6 líneas de extensión, que será traducido al inglés.
- Se deben hacer constar un máximo de 6 palabras clave.
- El texto debe entregarse en catalán o en castellano (si es posible en ambas lenguas, mejor) o será traducido por nuestro equipo de redacción.
- Cuando se mencione un producto que sea marca registrada, se hará constar en el texto. (®)
- Se pueden incluir citas bibliográficas en las notas a pie de página o al final del texto, que seguirán en ambos casos la misma normativa que se explica en el apartado siguiente. Las citas bibliográficas incluidas en las notas a pie de página no se volverán a referenciar en la bibliografía final.
- El artículo y la documentación gráfica deben entregarse en formato informático (CD, DVD o mediante un servicio de almacenamiento de archivos en línea tipo Dropbox, por ejemplo).
- Una vez recibido el artículo se notificará su aceptación, rechazo o propuesta de modificación.
- Los artículos recibidos serán supervisados por el equipo de redacción que se reserva la posibilidad de realizar pequeñas correcciones y/o modificaciones de estilo durante el proceso de corrección.
- La recepción de artículos está abierta todo el año, pero la edición se cierra a finales del mes de octubre.

NORMAS PARA LA DOCUMENTACIÓN GRÁFICA

- La documentación gráfica debe referenciarse en el texto con el número correspondiente de la imagen.
- El texto de los pies de fotografía debe ir al final del texto del artículo, con la numeración correspondiente a cada fotografía y deberá constar el nombre del autor de la imagen en cada una.
- La documentación gráfica numerada se adjuntará en ficheros independientes (no integrada en el texto), en formato digital (TIF, con una resolución mínima de 300 dpi), y procurando que tengan buena calidad (enfoque, encuadre, nitidez...). Igualmente, si se trata de imágenes escaneadas deben tener una resolución mínima de 300 dpi y una medida, por ejemplo, de unos 15 x 10 cm, ya sea en formato TIF o JPG.
- Se debe adjuntar una imagen vertical en formato digital (TIF), de la mejor resolución y calidad posible, teniendo en cuenta que irá a página completa al principio del artículo, de 300 dpi mínimo y una medida de unos 30 x 22 cm.
- *Unicum* se reserva el derecho de rechazar las imágenes que no tengan una buena calidad o resolución para su publicación.

PAUTES DE LA PUBLICACIÓN DEL MATERIAL EXTRA DE VIDEO

- Entregar en formato MP4s o MOV (H.264 codec), o como archivos FLV cuando tienen un canal alpha.
- Comprobar que sean uno de los formatos anteriores, y que no sean demasiado grandes (con la conversión del vídeo a un FLV a menudo será mucho más pequeño).
- Los vídeos tendrían que tener menos de 100 MB y no tendrían que sobrepasar los 5 minutos de duración.

NORMAS PARA CITAS BIBLIOGRÁFICAS EN LOS ARTÍCULOS

Tanto si se trata de la bibliografía del final del artículo, como de una nota a pie de página, se deberá seguir el siguiente modelo de citación. Hay cuatro

modelos, por si se trata de un libro, de una parte de un libro, de un artículo de revista o de un documento en línea:

LIBROS:

AUTORÍA. Título. Edición. Lugar: Editorial, año. Nº. v. (Colección; nº.) ISBN nº.

Ejemplos:

ESCARDINO BENLLOCH, A.; BERNA PRATS, À. Introducció a l'enginyeria dels reactors químics. [Valencia]: Universitat de València, 2003. (Educació. Materials; 67) ISBN 84-370-569-1.

Gran Enciclopèdia Catalana. 2a ed. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1986-1993. 25v. ISBN 84-85194-81-0.

PARTES DE LIBRO:

AUTORÍA. "Título de la parte de la monografía". En: Datos bibliográficos de la obra completa. P. ISBN nº.

Ejemplo:

YOUTH, H. "Observem ocells que desapareixen". En: L'Estat del món 2003: informe del Worldwatch Institute sobre el progrés cap a una societat sostenible. Barcelona: Centre Unesco de Catalunya, 2003. P. 15-41. ISBN 84-95584-17-4.

- En el caso que sólo se haya consultado uno de los volúmenes de una obra, se debe hacer constar después de la mención del título mediante la abreviatura Vol. y el número del volumen en numeración arábiga.

Ejemplo:

SOLÀ, J., dir. [et al.]. Gramàtica del català contemporani. Vol. 3. Barcelona: Empúries, 2002. ISBN 84-7596-909-7.

- Cuando un volumen tiene un título propio, se escribe en cursiva a continuación de la indicación de volumen, seguida de dos puntos.

Ejemplo:

HERNÁNDEZ CARDONA, F.X. Història militar de Catalunya: aproximació diàctica. Vol. 2: Temps de conquesta. Barcelona: Rafael Dalmau, 2002. ISBN 84-232-0655-6.

ARTÍCULOS DE REVISTA:

AUTORÍA. "Título del artículo". Título de la revista Vol. (año), nº. del ejemplar, p. Se debe indicar la primera y la última página del artículo, separadas con un guión. Es opcional indicar el número de ISSN.

Ejemplo:

SCULLEN, M.E. "Les Dictionnaires français: un lieu privilégié du sexisme?". Cahiers de lexicologie. Vol. 83 (2003), nº. 2, p. 131-151.

DOCUMENTOS EN LÍNEA:

Representación: AUTOR. Título [En línea]. Edición o versión. Lugar de publicación: editorial o distribuidora, año de publicación. <dirección web> [Consulta:].

Ejemplo:

EUROPEAN COMMISSION. TRANSLATION SERVICE. Eurodicautom [En línea]. [S.I.]: European Commission, 2004. <http://europa.eu.int/eurodicautom/Controller> [Consulta: 22 septiembre 2004].